

श्री.जयदिप डाकरे सर

श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (23 नोव्हेंबर) विषय - मराठी

Subscribe

११. बाली बेट

भाग-३

पु. ल. देशपांडे (१९१९-२०००) : प्रसिद्ध विनोदी लेखक व नाटककार. 'नस्ती उठाठेव', 'बटाट्याची चाळ', 'गोळाबेरीज', 'असा मी असा मी', 'फसवणूक' इत्यादी विनोदी पुस्तके; 'अंमलदार', 'भाग्यवान', 'तुझे आहे तुजपाशी', 'सुंदर मी होणार', 'ती फुलराणी' इत्यादी नाटके; 'व्यक्ती आणि वल्ली' हे व्यक्तिचित्रण; 'अपूर्वाई' आणि 'पूर्वरंग' ही प्रवासवर्णने प्रसिद्ध.

C33M0J

प्रस्तुत पाठात लेखकांनी इंडोनेशियामधील बाली बेट व तेथील निसर्गसृष्टी यांचे नयनरम्य वर्णन केले आहे.

इंडोनेशिया हा समुद्रात रत्नजडित कंठा फेकून द्यावा, तसा एक पाचूच्या बेटांचा पुंजका आहे; पण बाली मात्र ह्या कंठ्यातील कंठमणी. इंडोनेशियातल्या बेटांच्या समूहात बाली बेट एखाद्या ठिपक्यासारखेच, आपल्या गोव्याएवढे आणि गोव्यासारखेच.

आपल्या नृत्य-गायन-शिल्प-चित्र अशा विविध ललितकलांचा रंगीबेरंगी गोफ विणणारे. ह्या बेटात भारतीय संस्कृतीचे केवळ अवशेष आहेत असे म्हणणे, हा ह्या बेटांचा अपमान आहे. लक्ष मोती उधळून मातीत चूर होऊन जावे आणि एखादा मोती कुठेतरी दूर पडून तसाच अभंग राहावा, असे हे बाली बेट आहे.

वाचा व समजून घ्या.

9

समप्रमाण आणि व्यस्तप्रमाण

विभाग दुसरा

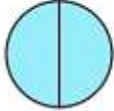

चला, चर्चा करूया.

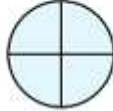
समप्रमाण (Direct proportion)

वाचा व समजून घ्या .

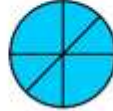
आपण मागील इयत्तेत दोन संख्यांची तुलना करून ती गुणोत्तराच्या रूपात कशी लिहितात ते पाहिले आहे. उदा. आता खालील चित्र पाहा. येथे वर्तुळात दाखवलेल्या व्यासांमुळे वर्तुळाचे झालेले भाग दाखवले आहेत.

(A)

(B)

(C)

(D)

येथे व्यासांची संख्या व तयार होणाऱ्या वर्तुळाच्या भागांची संख्या यांचा काही संबंध दिसून येतो का ?

- आकृती (A) मध्ये एका व्यासामुळे वर्तुळाचे भाग झाले आहेत.
- आकृती (B) मध्ये दोन व्यासांमुळे वर्तुळाचे भाग झाले आहेत.
- आकृती (D) मध्ये चार व्यासांमुळे वर्तुळाचे भाग झाले आहेत.

$$\frac{\text{व्यासांची संख्या}}{\text{भागांची संख्या}} = \frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6} = \frac{4}{8}$$

येथे व्यासांची संख्या व त्यामुळे झालेल्या भागांची संख्या यांचे गुणोत्तर स्थिर आहे.

Std - Seventh Sub - Maths (Semi)

gurumauli

gurumauli

9

Direct Proportion and Inverse Proportion

Part Two

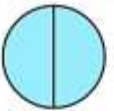
Let's discuss.

Direct proportion

In the previous class we have learnt how to compare two numbers and write them in the form of a ratio.

Example Look at the picture below. We see divisions of a circle made by its diameters.

(A)

(B)

(C)

(D)

Do you see any relationship between the number of diameters and the number of divisions they give rise to?

In figure (A) **one** diameter makes parts of the circle.

In figure (B) **two** diameters make parts of the circle.

In figure (D) **four** diameters make parts of the circle.

$$\frac{\text{No. of diameters}}{\text{No. of divisions}} = \frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6} = \frac{4}{8}$$

Here, the ratio of the number of diameters to the number of divisions remains constant.

understand.

Read and understand.

3.1 Sleep, Baby, Sleep!

Sleep, baby, sleep !
 Your father herds his sheep:
 Your mother shakes the little tree
 From which fall pretty dreams on thee;
 Sleep, baby, sleep !

Sleep, baby, sleep !
 The heavens are white with sheep :
 For they are lambs - those stars so bright :
 And the moon's shepherd of the night;
 Sleep, baby, sleep !

Sleep, baby, sleep !
 And I'll give thee a sheep,
 Which, with its golden bell, shall be
 A little play-fellow for thee;
 Sleep, baby, sleep !

Sleep, baby, sleep !
 And bleat not like a sheep,
 Or else the shepherd's angry dog
 Will come and bite my naughty rogue;
 Sleep, baby, sleep !

Sleep, baby, sleep !
 Go out and herd the sheep,
 Go out, you barking black dog, go,
 And waken not my baby so;
 Sleep, baby, sleep !

- Anonymous

'Sleep Baby, Sleep!' is a traditional lullaby. A lullaby is a quick, soothing song that is used to 'lull' a child to sleep.

७. स्वराज्याचा कारभार

शिवाजी महाराजांनी स्वराज्याची स्थापना केली. स्वतःस राज्याभिषेक करवून घेतला. राज्याभिषेकानंतर त्यांनी दक्षिण दिग्विजय केला. स्वराज्याचा विस्तार झाला. या स्वराज्यात महाराष्ट्रातील नाशिक, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, रायगड व ठाणे या जिल्ह्यांमधील बराचसा प्रदेश अंतर्भूत होता. तसेच कर्नाटक, आंध्र प्रदेश आणि तमिळनाडू राज्यांतील काही भाग स्वराज्यात समाविष्ट झाला होता. अशा रीतीने विस्तारत गेलेल्या स्वराज्याचा कारभार सुरळीतपणे व्हावा, त्यामध्ये लोकांचे कल्याण साधले जावे, यासाठी महाराजांनी स्वराज्याची घडी बसवली. याविषयीची माहिती आपण घेणार आहोत.

अष्टप्रधान मंडळ : महाराजांनी राज्याभिषेकाच्या प्रसंगी अष्टप्रधान मंडळ नियुक्त केले. राज्यकारभाराच्या सोईसाठी त्याची आठ खात्यांमध्ये विभागणी केली. प्रत्येक खात्यासाठी एक प्रमुख नेमला. आठ खात्यांत आठ प्रमुख मिळून 'अष्टप्रधान मंडळ' बनले. या प्रमुखांची नेमणूक करणे किंवा त्यांना त्यांच्या पदावरून दूर करणे, हा महाराजांचा अधिकार होता. आपापल्या खात्याच्या कारभारासाठी हे प्रमुख महाराजांना जबाबदार होते.

शिवाजी महाराजांनी गुण व कर्तृत्व पाहून अष्टप्रधान मंडळाची निवड केली. त्यांना इनामे, वतने किंवा जहागिरी दिल्या नाहीत; रोख पगार मात्र भरपूर दिला.

वाचा समजून घ्या. प्रश्न तयार करा.

टेस्ट लवकरच...

६. नैसर्गिक प्रदेश

सांगा पाहू !

चित्रांजवळील चौकटींत सोबतच्या सूचीनुसार खुणा करा.

निवारा

वस्त्रे

वनस्पती व प्राणी

अन्न

सूचनेप्रमाणे कृती करा.

10. आपत्ती व्यवस्थापन

निरीक्षण करा व चर्चा करा.

10.1 आपत्तीसंदर्भातील विविध बातम्या

तुमच्या परिसरात अशा घटना घडतात का? चर्चा करा.

Std – Seventh Sub – General Science (Semi)

10. Disaster Management

Observe and discuss.

10.1 Various news items about disasters

Do such things happen in your area? Discuss.

रियाज

पुनरावर्तन - १

१. शब्दों की अंत्याक्षरी खेलो: जैसे- शृंखला लालित्य यकृत तरुवर रम्य ।

२. निम्न प्रकार से मात्रा एवं चिह्नवाले अन्य शब्द बताओ :

काला	बुलबुल	कृपाण	केले	प्रातः
रूमाल	नूपुर	खपरैल	खरगोश	लीची
चौदह	हृदय	चौकोर	पतंग	कुआँ
चिड़िया	पैसे	तितली	संख्याएँ	डॉक्टर

माझा ऑनलाईन अभ्यास - सराव चाचणी

इयत्ता सातवी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

11. बाली बेट	लवकरच
12. सलाम नमस्ते	लवकरच
13. अनामवीरा	लवकरच
14. कवितेची ओळख	लवकरच

इयत्ता सातवी - इतिहास

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

7. स्वराज्याचा कारभार	लवकरच
8. आदर्श राज्यकर्ता	लवकरच

9. मराठ्यांचा स्वातंत्र्यसंग्राम

लवकरच

इयत्ता सातवी - नागरिकशास्त्र

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

4. मुलभूत हक्क भाग 1

लवकरच

इतर टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत-'ई-बालभारती'

सौजन्य-, जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>